

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 69 (653)

Жнівень 1962 г.

Год выдання 8-ы.

ПА РОДАНАЙ КРАІНЕ

ГРУЗАВІК-ЛІЛІПУТ

Быстраходны і манеўраны, надзейны ў рабоце і вынослівы — такі новы мікралітражны грузавік Кіеўскага матацыклетага завода. Не пазбаўлен ён і вонкавай прыгажосці — аўтамабіль надана сучасная абцякальная форма.

Са скорасцю да 80 кіламетраў у гадзіну грузавічок можа перавозіць у сваім кузаве 600 кілаграмаў груза. Яго двухцыліндравы матор магутнасцю 18 конскіх сіл мае паветранае ахаладжэнне. Выдаткаванне бензіну — 6 літраў на сто кіламетраў. Шафёр змяшчаецца ў зручнай металічнай кабіне з добрым аглядам. Барты машыны зроблены з пластыку.

Аўтамабіль будзе перавозіць хлеб і марожанае, кандытарскія вырабы і пошту.

З Балгарыі у Беларусь

за вопытам

БЯРОЗА. У Балгарыі ёсць цеплавая электрастанцыя «Марыца-Усход-1». Хутка на ёй пачнецца мантаж новых турбін, такіх, якія ўстаноўлены на Бярозаўскай ДРЭС. Інжынеры і іншыя супрацоўнікі электрастанцыі прыехалі на Бярозаўскую ДРЭС, каб пераняць вопыт эксплуатацыі абсталявання.

Калектыў беларускіх энергетыкаў цёпла сустрэў балгарскі сяброў. Словам і справай дапамагаюць ім начальнікі цэхаў Павел Кірылаў, Любамір Тарашчук, Марк Усялюбскі і іншыя спецыялісты ДРЭС.

У. ТУРАУ.

У БУДУЧЫХ БЕЛАРУСКІХ МУЗЫКАНТАУ

Плошчу Свабоды ў Мінску называюць «музычнай». І гэта не выпадкова. Тут размяшчаецца тры музычныя навучальныя ўстановы. У тым ліку і самая буйная ў рэспубліцы — Беларуская дзяржаўная кансерваторыя.

З раніцы да позняга вечара з адкрытых акон яе класаў даносіцца музыка. У кансерваторыі рыхтуюць піяністаў, спевакоў, вялянчэлістаў, майстроў ігры на народных інструментах. Вопытныя, кваліфікаваныя выкладчыкі любяць выходзіць маладыя таленты. Для гэтага тут ёсць усе ўмовы. У вялікім манументальным будынку размяшчаецца каля 50 класаў, актовае зала для справаздачных канцэртаў, малая акадэмічная зала, багатая бібліятэка, кабінет гуказапісу, фанатэка.

Сёлета Беларуская дзяржаўная кансерваторыя адзначае сваё трыццацігоддзе. Сотні спецыялістаў музычнай культуры выпусціла яна за час свайго існавання. Сярод іх многа вядомых спевакоў і музыкантаў. Выпускнікі кансерваторыі прымалі ўдзел ва ўсесаюзных і міжнародных конкурсах маладых выканаўцаў і атрымалі высокую ацэнку. Многія выхаванцы кансерваторыі працуюць выкладчыкамі ў музычных школах рэспублікі, кіраўнікамі калектываў мастацкай самадзейнасці.

НА ЗДЫМКУ: студэнты факультэта гісторыі, тэорыі і кампазіцыі з народнымі артыстамі СССР Р.Р. ШЫРМАЙ.

Святкаванне Дня шахцёра

САЛІГОРСК. Разам з усёй краінай шырока адзначаў Дзень шахцёра калектыў Салігорскага калійнага камбіната. Напярэдадні свята тут адбылося ўрачыстае пасаджэнне. З дакладам аб Дні шахцёра выступіў начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела А. Я. Прывалаў. Ён расказаў аб паспяховым выкананні абавязанстваў салігорскімі гарнякамі. Калектыў камбіната працуе з апарэджаннем графіка на 20 дзён. На-гара звыш жнівеньскіх абавязанстваў выдзелена для адпраўкі ў калгасы і саўгасы рэспублікі тысячы тон сільвініту. Першае месца ў саборніцтве заваяваў экіпаж горна-праходчага камбайна В. Арыстава. Ён даў сотні тон угнаенняў у лік верасня. Па-шахцёрску сустрэў свята калектыў камбайна, узначальваемага дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР Л. Булгаком. Жнівеньскі план да Дня шахцёра ім выканан на 119 працэнтаў. На чатыры месяцы раней тэрміну шахтабудульнікі другога камбіната закончылі праходку і арматуру ствала № 4. Групе перадавікоў уручаны нагрудныя значкі «Выдатнік сацыялістычнага саборніцтва» і Ганаровыя граматы Савета народнай гаспадаркі Беларускай ССР.

Калгас «Запаветы Леніна» Карэліцкага раёна атрымаў у гэтым годзе добры ўраджай. Зерне, якое вы бачыце на здымку, калгаснікі падзяляць на працадні і прададуць дзяржаве.

Аляксандр ШАРАПАЎ

Вялікасць Радзімы

І зноўку ва ўсмешках газеты, экраны...

Абняць бы вас, родных, узялішыхся поруч.

Арлы, адміралы касмічнага акіяна — Гагарын, Цітоў, Нікалаеў, Паповіч.

Пакуль ўсё жывое жыве, то навокал дні светлага жніўня не гаснуць, калі

ў небе сусвету і «Беркут» і «Сокал» Вялікасцю нашай радзімы плылі.

Карпентэру, Глену балюча — такая савецкім надзейнейшая дадзена з віз:

шляхі перад ім і сусвет адкрывае, як сцяг палымнеючае — сацыялізм!

Пераклаў з рускай Уладзімір КОРБАН.

Рэфрыжэратары для малых рэк

КРАСНАЯРСК. Рэфрыжэратарнае судна для малых рэк стварыў калектыў Краснаярскай суднабудуўнічай верфі. Яно мае магутны вадакідны рухавік, валодае малой пасадкай. Яму не страшны мелі і перакаты. Судна-халадзільнік можа праходзіць там, дзе глыбіня нямногім больш як паўметра. Дасканалае абсталяванне дазваляе падтрымліваць тэмпературу ў трумах ад мінус чатырох да плюс чатырох градусаў.

Завод будзе пабудаваны датэрмінова

БАРЫСАЎ. На адной з ускраін горада будзецца буйны завод аўтапракатнага электраабсталявання. Ужо ўзведзены яго галоўны вытворчы корпус. Цяпер ідуць аддзелчыны і сантэхмантажныя работы, пракладка электрасілавой гаспадаркі, вядзецца мантаж тэхналагічнага абсталявання. Устаноўлены і апрабаваны 800- і 315-тонныя прэсы, тэрмічныя печы, сальная ванна, розныя станкі і аргатаў.

Новае папаўненне

ГОМЕЛЬ. У вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах Гомеля закончыўся прыём студэнтаў на першы курс. 385 юнакоў і дзяўчат упершыню прыдуць у аўдыторыі Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту. Усе 155 прынятых на вячэрняе аддзяленне — работнікі вытворчасці.

Дзень шахцёра... Мінуў той час, калі свята гэтае мела да Беларусі толькі ўскоснае дачыненне. 26 жніўня мы шчыра віншавалі з ім і сваіх, беларускіх шахцёраў, якія высокай выпрацоўкай сустрэлі гэтае свята. Гарнякі Салігорскага калійнага камбіната толькі за ліпень месяца бягучага года прайшлі больш за 480 пагонных метраў горных выпрацовак звыш плана. На здымку: група перадавых шахцёраў Салігорскага калійнага камбіната. Злева направа: Б. Жалязінскі, Н. Пунтус, В. Вянгліньскі, А. Салановіч, М. Крэнфонтаў, Л. Перапечна, І. Шахаўцоў, Е. Папоў, І. Гурчанкаў, А. Статкевіч, Б. Верашчагін, В. Бяляно, І. Сідарэнка, Ю. Астальцаў, Г. Валегаў, Б. Шылаў, А. Макарэвіч і Н. Нікановіч.

«ЯК У НАС НА ТРАКТАРНЫМ...»

Гудок кліча

8 гадзін раніцы. Густы натоўп рабочых, нібы паводка, залівае шырокую плошчу, гаманліва цячэ па вуліцах, па стаптаных росных тратуарах да вялізных вежаў заводскіх варот. Кліча гудок. Напружаная цішыня стаіць у гулкіх цэхах. Чакаюць станкі, чакае галоўны канвеер, чакаюць чарджыя дошкі канструктарскіх бюро. Людзі крочаць шырока, размашыста, як гаспадары. І яны сапраўдныя гаспадары гэтых вялізных каменных гмахаў, гэтых шматлікіх разумных механізмаў.

Вось чаму такі узрунены у людзён крок, такія вясёлыя ўсмешкі на тварах, а рухі такія спакойныя. Яны вераць у свой сённяшні дзень, яны вераць у свой заўтрашні дзень. Родная дзяржава паклапацілася аб лёсе кожнага, хто зараз у вялікай ранішняй плыні трымае свой кірунак да зашклёных заводскіх карпусоў. Яны ніколі не будуць выштурхнуты за вароты, ніколі не пазнаюць галечы і роспачы. А калі прыдзе старасць — іх чакае заслужаны адпачынак, пенсіі, бясплатныя пуцёўкі ў дамы адпачынку і санаторыі. Заўком забяспечыў сваіх рабочых кватэрамі, а іх дзяцей яслямі, садамі, школамі-інтэрнатамі. Да паслуг рабочых паліклінікі з бясплатным медыцынскім абслугоўваннем, клубы, кінатэатры.

Вось, ажыўлена размаўляючы, праходзіць групка моладзі. Яны аб нечым, відаць, яшчэ не дагаварылі ўчора і працягваюць размову зараз. Новы спектакль, новы развучаны танец ці новая кніга — ды ці мала аб чым можа моладзь гаварыць і спрачацца! Вось павольна крочаць сталыя рабочыя. У гэтых больш гаворкі пра новае абсталяванне, якое не перастае паступаць на трактарны. Сёйтой ідзе на работу з жонкай, а некаторыя нават і цэлымі сем'ямі. Усіх іх зрадіў завод, дружныя работы калектыву. Кліча гудок...

Ужо крануўся вялізны ланцуг галоўнага канвеера. Прама на вачах пачала нараджацца новая машына, самая мірная машына ў свеце. Паступова абрастаючы коламі, крыламі, кожухамі, на перадапошнім этапе яна ўжо весела грукоча матарам, мякка пабліскаючы на сонцы блакітнай афарбоўкай. Скрытныя вадзіцелі робяць кароткую абкатку на прасторным, пасыпаным пілаваннем двары, потым мыюць трактар пад гарачым душам. Хутка «беларусы» выстрайваюцца ў шчыльныя рады, чакаюць сваёй чаргі для адпраўкі. І так кожны месяц — чатыры тысячы машын. Новыя трактары пойдучы на Гомельшчыну, Брэстчыну, Магілёўшчыну. З нецярплівасцю іх чакаюць у Індыі, на плантацыях Кубы, усюды, дзе прадукцыя Мінскага трактарнага завода карыстаецца вялікім поштам. І не дзіўна! Бо гэтыя трактары сабралі рукі выдатных людзей, якія дзесяць год таму назад на голым, забалочаным месцы адбудоўвалі першыя беларускага машынабудавання — наш сучасны трактарны.

СВОЙ РАБОЧЫ ПАЭТ

У клубе трактаразаводцаў — не прадыхнуць. Людзі шчыльна запоўнілі праходы, а сёй-той нават уладкаваўся на падаконніках. Усе позіркі, уся ўвага накіраваны да ярка асветленай сцэны, пасярод якой, шырока расставішы ногі, хударлявы хлапец у сіняй стракатай сарочцы, крыху нараспеў, але гучна і выразна дэкламуе...

Хлапец, як кажуць, яшчэ цёплы, толькі што вярнуўся з роднай вёскі Бычыха, што на Віцебшчыне. Вершы яго, відаць, таксама толькі што напісаныя, цёплыя. Таму так і рэагуе на іх аўдыторыя.

І хлапец чытае і чытае. Уладзімір Філімонаў на трактарным заводзе не навічок. Яго тут усе ведаюць. Ва ўсіх цэхах завода ў яго многа сяброў. Яшчэ ў 1957 годзе пасля заканчэння Езярышчанскай сярэдняй школы нядаўні дзесяцікласнік прайшоў на трактарны і пачаў асвайваць спецыяльнасць токара. Яму тут усё спадабалася. І вялізны гмахі заводскіх карпусоў, і шарэнгі разумных станкоў, і простыя адносіны людзей адзін да аднаго.

Майстар Русак рабіў усё магчымае, каб гэты рухавы, чарнавокі юнак не разгубіўся сярод цэхавага шуму, адчуў сябе гаспадаром жалеза, паступова раскрываў перад ім усё свае сакрэты. І хутка ўменне прайшло. Уладзімір Філімонаў пачаў працаваць самастойна, не горш за іншых спраўляўся са сваімі абавязкамі, перавыконваў план, а майстар Русак усё яшчэ не мінаў яго станка, калі праходзіў па цэху. Усё цікавіўся, як працуе яго былы вучань. Моўчкі стаяў, папыхваючы цыгарэтай, глядзеў, раў. Стары адыходзіў ад станка Філімонава заўсёды задаволеным. З Уладзімірам пачалі ўжо вітацца пажылыя рабочыя, размаўлялі з ім у перапынках, як з роў-

ным. Юнак усміхаўся: «Прызналі значыць...» Ад гэтага рабілася хораша на душы, а рукі з бліскучымі мецінкамі ад металу больш не здаваліся нязграбнымі.

Праляцелі чатыры гады. Уладзімір Філімонаў стаў вопытным, кваліфікаваным токарам, сам пачаў вучыць іншых.

Вялізныя цэхі чацвёртага механічнага пачалі здавацца яму цяпер ужо цеснымі. Пацягнула да нечага новага, нязведанага. Тут, у механічным, яму часта даводзілася рабіць адну і тую ж дэталю, адну і тую ж аперацыю. А гэта часам надакучвала. Ды і не ў яго характары было спыняцца на паўдарозе. Хацелася туды, дзе цяжэй, дзе могуць больш спатрэбіцца яго веды, уменне. І ён рашыўся.

У лабараторыі электранагрэву яго сустрэлі ветліва. Але адразу папярэдзілі, што працаваць тут не лёгкая справа. І сапраўды, кожны новы заказ, а яны ішлі не толькі з Беларусі, а і з іншых рэспублік, даводзілася рабіць па-новаму, самастойна «расшыфроўваць» чаржы. Але затое тут было цікавей. Праца не надакучвала. Яна была творчай.

Вершы, якія ён пачаў пісаць яшчэ за школьнай партай, атрымліваліся зараз больш змястоўнымі, больш лірычнымі, задушэўнымі. Да яго прайшоў поспех. Газета «Трактар» амаль кожны тыдзень стала змяшчаць на сваіх старонках творы маладога аўтара, ні адзін урачысты вечар цяпер не абходзіўся без яго паэтычнага ўступу. Рабочыя па-сапраўднаму палюбілі гэтага простага, вясёлага юнака. Кожнае яго выступленне фрээрочышчыкі і слесары, зборшчыкі і механікі сустракаюць дружнымі воплескамі, выклікаюць на «біс». Часта ў інтэрнаце, дзе жыве малады паэт, а то і проста на вуліцы да яго падыхо-

Калі гораг запальвае агні

На гораг апускаецца вечар. Запальваюцца агні на вуліцах. Усімі колерамі пачынаюць святціцца вокны, успыхваюць блакітныя экраны тэлевізараў. Гасцінна адчыняюць свае дзверы клубы, кіно, тэатры. На адкрытых пляцоўках паркаў чуваць першыя акорды вальсаў. Людзі, апранутыя па-святочнаму, праходзяць па пясчаных дарожках, абсаджаных паабпал кветкамі.

За нейкія дзесяць год на пустым, парослым хмызнякамі месцы вырас цэлы гораг са шматпаварховымі дамамі, магазінамі паліклінікамі. Толькі адных дзіцячых ясляў і садоў тут пабудавана звыш чатырнаццаці. А школы, а спецыяльная паліклініка, разлічаная на маленькіх грамадзян! Дзяцей жа толькі ў гарадку трактаразаводцаў звыш паўтары тысячы. Многа, вельмі многа будуецца тут. Будаўнікі ўжо ў гэтым месяцы здалі ў эксплуатацыю тры пяціпаварховыя будынкi з усімі камунальнымі паслугамі. У канцы года ўступіць у строй дзіцячы камбінат.

Зараз пара адпускоў. Людзі па бясплатных пуцёўках едуць адпачываць у розныя куткі Беларусі, на курорты за межы рэспублікі: у Крым, на Каўказ.

Футбольная каманда трактаразаводцаў займае шостае месца ў сваёй падгрупе ў класе «А». Сярод рабочых трактарнага вельмі многа балельшчыкаў.

Гораг трактарабудаўнікоў запальвае агні. Здалёк чутна песня. Яе спяваюць хлопцы і дзяўчаты, ідучы па родных вуліцах.

Як у нас на трактарным заводзе Самыя прыгожыя дзяўчаты, — далятае да слыху. Сапраўды прыгожыя людзі на трактарным.

дзяць таварышы па рабоце, заводзяць гутарку аб паэзіі, чытаюць першыя спробы свайго пра. Размовы заўсёды атрымліваюцца шумнымі, шчырнымі. Цікавым, паўнакроўным жыццём жывуць тут.

Нядаўна рэспубліканская газета «Знамя юности» надрукавала верш Уладзіміра Філімонава, прывесчаны роднаму заводу. З першым вялікім поспехам хлопца віншавалі рабочыя. Радасна на душы ў Валодзі. Ён паспяхова перайшоў на II курс Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, дзе займаецца на вячэрнім аддзяленні філалагічнага факультэта.

І. КАСПЯРОВІЧ.

Пішучы ЗЕМЛЯКІ...

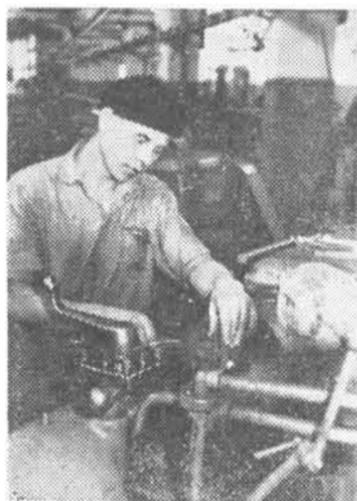
Вітаю касманаўтаў

Дарагая рэдакцыя газеты «Голас Радзімы», дарагія таварышы з Камітэта за вяртанне на Радзіму, спяшаюся паведаміць, што я вашу газету атрымліваю. Вялікае дзякуй за вашу газету і за тое, што не забываеце беларусаў. Я выехаў у Францыю ў 1925 годзе з Польшчы, і мне хацелася б прыехаць у Мінск і падзякаваць асабіста за вашу газету, калі гэта магчыма.

Дарагія таварышы, жадаю вам поспехаў. У вас сягоння вялікае свята. Вітаю вашых лётчыкаў-касманаўтаў і жадаю ім поспехаў.

Францыя.

Н. ДОУГІ.

ДОБРА працуюць на трактарным заводзе браты Іосіф і Даніла Кот. Яны заўсёды перавыконваюць зменныя заданні, змагаюцца за высокую якасць прадукцыі. Іх тут усе паважаюць. Старэйшы брат Іосіф Данілавіч у мадэльным цэху выконвае абавязкі кантрольнага майстра, пільна сочыць за тым, каб не прайшоў брак. Малодшы брат Даніла працуе ў эксперыментальным цэху токарам.

Яшчэ ў 1956 годзе ўсёй сям'ёй яны прыехалі дадому з Арген-

ціны. Дзяржава паклапацілася аб іх лёсе. Забяспечыла жылплошчай, дала кожнаму работу па густу. Браты знайшлі сваё асабістае ішасце, абодва ажаніліся з мінчанкамі. Бацька Даніла Рыгоровіч працуе на заводзе аўтаматычных ліній разам з 18-гадовай дачкой Анхілай. Маці наглядае за домам. Дружна і заможна жыве сям'я.

НА ЗДЫМКАХ: браты ІОСИФ і ДАНИЛА КОТ за работай.

ЧАЛАВЕК З ЗАЛАТЫМІ РУКАМІ

Ішла трэцяя пасляваенная вясна, калі Уладзімір Васільевіч Дзенісюк прышоў працаваць на трактарны. Накіравалі яго ў электрацэх. Электрацэх толькі яшчэ арганізоўваўся. Уладзімір Васільевіч стаў працаваць электраслесарам.

Работа прышлася па душы. Што ні дзень — новы чарцёж, а значыць, і новая, захапляючая справа.

— Іншы раз да таго захопішся, — гаворыць ён, — што не заўважыш, як загудзе гудок. А зменшчык ужо чакае, калі вызваліцца варштат...

Непрыкметна ішлі гады. Многім ужо ў сваёй складанай прафесіі авалодаў Уладзімір Васільевіч. Але, нягледзячы на гэта, Дзенісюк заўсёды ўважлівы і засяроджаны на рабоце: ці то гэта расвідраванне пад разбу, ці зачыстка завусеніцы напільнікам.

— Наша работа кемлівасці патрабуе, — гаворыць ён. Не адзін вучань прайшоў праз яго рукі, не адзін чалавек скажаў яму дзякуй. Вялікую, патрэбную справу робіць Уладзімір Васільевіч.

Цікава назіраць за гэтым чалавекам у хатняй абстаноўцы: ён кветкавод, рыбалю, птушкавод. Праходзячы міма яго дома, заўсёды ўбачыш чародкі галубоў, а ў палісадніку — персідскія ружы, астры, флоксы, вяргіні, хрыстандніку — персідскія рыумах, зробленых рукамі самога гаспадара, плаваюць залатыя рыбкі: даніо, макраподы, вусачы-барбусы.

— Сыграй гоцю што-небудзь, дачка, — просіць Уладзімір Васільевіч. І дванаццацігадовая Валя мякка дакранаецца да клавішаў піяніна. Прыемная музыка «Луннай санаты» Бетховена запаўняе пакой.

— Ведаеце, — гаворыць Уладзімір Васільевіч, — добрае ў нас жыццё, добрая расце змена. Быў бы толькі мір на зямлі.

Шосты дзесятак пайшоў гэтаму чалавеку. Хутка і на пенсію. Але душой Уладзімір Васільевіч не старэе. Ён яшчэ, як сам аб гэтым кажа, можа пацягацца з маладымі:

— Старая гвардыя скажа яшчэ сваё слова. Рана нам яшчэ ў арсенал.

Ул. ФІЛІМОНАЎ.

Вельмі задаволены паездкай

Паважаная рэдакцыя! За вашы клопаты, за вашу вялікую ўвагу да нас я сардэчна ад усіх дзяцей і ад сябе асабіста дзякую. Мы добра даехалі да Хельсінкі.

Прыехалі ў самы разгар фестывалю. Запомніўся апошні вечар. Фіны пастараліся выказаць вялікую гасціннасць і ўвагу. На развітальным вечары ў парку, я думаю, была большасць жыхароў Хельсінкі і ваколіц. Проста не верылася вачам. І на другі дзень, калі адыходзіла «Грузія», сабралася так многа народу, што бераг не мог змясціць усіх. Наймалі маторкі і ехалі праводзіць да самага маяка, які знаходзіцца за 12 км ад берага.

Цяпер пачалася звычайная штодзённая работа і, здаецца, усё гэта было сном. Маё знаходжанне ў Беларусі, па якой я, прызнаючы, сумую, мне вельмі спадабалася. Першыя дні нават не верылася, што я знаходжуся зноў у Фінляндыі. Калі б я так не цікавілася сваёй работай і не любіла б грамадскай работы, дык не ведаю тады, як бы магла перамагчы свой сум. І самае галоўнае,

цяпер ведаю, што ёсць надзея яшчэ раз наведаць Савецкі Саюз і па магчымасці сустрацца з сябрамі — гэта самая вялікая мэта і цікавасць у жыцці.

Перадайце ўсім сардэчнае прывітанне і падзяку за ўсё. Жадаю вам усяго, усяго добрага ад шырага сэрца. Паважаючая вас Фінляндыя.

Дзякуй за ўсё

Дарагія сябры! Я вельмі вам дзякую за свайго сына Колю, што ён так хараіраша правёў час і добра адначыў у лагеры Крыжжоўка. Ён вельмі задаволены паездкай, я, як маці, яшчэ больш. Я вельмі ішчасліва, што мой сын набыў у радзіме прадзедаў, якія і для нас такая блізка і родная, асабліва для Колянай бабулі — яна нарадзілася ў Расіі.

Яшчэ раз вялікае дзякуй за тое ішчасце, якое выдала долю майго сына. З прывітаннем Валянціна ЛУК'ЯНАВА. Фінляндыя.

Беларускі антыфашысцкі фальклор

ВУСНАПАЭТЫЧНАЯ творчасць беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны — цікавая старонка своеасаблівага мастацкага летапісу жыцця народа ў суровыя часы ваенных выпрабаванняў.

Фашысты штыком і аўтаматам імкнуліся стварыць у Беларусі «новы парадок». Гэты «парадок» і «свабода» трапіла высмейваліся ў партызанскім вершы:

Беларускаму народу
Абвясціў палач «свабоду».
А «свабода» яго тая
Вось якія пункты мае:
Забірае хлеб, цяляты,
Куры, яйкі, парасяты,
Гарады і сёлы паліць,
Усюды шыбеніцы ставіць.

Агіднае аблічча фашызму і нацыянал-садызму востра і саркастычна раскрываецца ў казках, антыфашысцкіх гумарэсках і анекдотах, прыказках і прымаўках. У казках «Жыва-глот» і «Змей Гарыныч» падаецца вобраз фашысцкага бан-дэца, людаеда, які «бязжыць не азбавецца, бяжыць назад спаты-каецца, юліць, вішчыць, поўсць клоччамі ляціць». Фашыст па-натуры агідная, злачынная і лютая істота. Крывавыя справы гітлераўскага вайны былі добра вядомы не толькі нашаму народу, а і ўсяму свету. Гітлерызм — гэта «страшылішча страшэннае, аб-жора вялікі... Не грэбаваў ён ні малымі, ні старымі» («Змей Гарыныч»).

Аснована на хлусні, здрад-лівай фашысцкай прапаганда не знаходзіла і не магла знай-сці падтрымкі ў народа. Будучы выразніцай гітлераўскай ідэ-алогіі, гэтая антычалавечая прапаганда была смяротнай нават для саміх носбітаў. Вось як аб гэтым гаворыць беларускі народ: «Што Гебельс пляць, усё навыварат ідзе», «Сабака віляе хвостом, а Гебельс — языком», «Валіць без сораму на кожную стору», «Так ма-ніць, што не пралезеш», «Вялі-кі сабачы язык, ды траплом празвалі», «Фашысты брахалі ды панавалі, пакуль ім дыхту не далі».

Партызанская гумарэска «Дарэмна пахваліў» — вельмі ўдала характарыстыка ўрокаў нямецкай прапаганды. Вось яна:

— Пауль Шмэрке, як вы глядзіце на перспектывы вайны?

— Я так думаю, пан фельд-фебель, што гэта вайна для германскага народа будзе шчас-лівай.

— Малайчына! А чаму шчас-лівай?

— Таму, што прывядзе да звяржэння фюрэра.

Гісторыя красамоўна пацвер-дзіла мудрас прадачання на-рода.

Асабліва дасціпна характа-рызуе народ такіх наймітаў ім-

перыялізму, як Вільгельм Кубэ. Гітлераўскі гаўляйтар і яго па-наванне на часова акупіраванай тэрыторыі высмейваюцца рэзка і востра. З гэтай поганню зма-гаецца ўсё жывое на зямлі. Фа-шысцкія валацугі атрымалі за-служаную кару і праўдзівую ацэнку.

Разбрахаўся Вільгельм Кубэ:
— Беларусь — калонія!
Партызаны міну ў бок —
І ўся цырымонія.
Таму ж вылюдку на хаўтуры
народ прывясціў словы:
Тут ляжыць высокі чын —
Кубэ, Гітлера служак;
Быў у жыцці ён сукін сын
І падохнуў, як сабака.

Гуляючы ў хлусліваю дэма-кратыю, нямецкія фашысты ім-кнуліся ствараць «нацыяналь-ную» «Беларускую цэнтраль-ную раду». Намер фашыстаў быў — атруціць, адурманіць свядомасць беларускага народа, аслабіць яго сілы ў барацьбе з акупантамі.

Нягледзячы на жорсткія ўмо-вы акупацыйнага рэжыму, з'ед-ліва смяецца народ над фашы-стамі і іх «спадарамі»:

Ад чаго цэнтральнай радзе
Беларус не рад?
Ад таго, што ў радзе гады.
А над радай Гітлер-гад.

Гітлераўскі найміт, правака-тар і шпён Радаслаў Астроўскі, уся зграя нацыяналістаў прыкідваліся шчырымі белару-самі, ніколі не маючы нічога агульнага з беларускім народам. Яны за бутэльку шнапсу і па-чак сахарыму прадавалі бела-рускія палеткі, дубравы, края-віды, рэкі. З усіх сіл яны пну-ліся ператварыць Беларусь у ка-лонію гітлераўскаму. Беларускія вуснапаэтычныя творы вобразна паказваюць, хто такія былі аст-роўскія, кушалі, казлоўскія, аляхновічы і іншыя злыдні.

Прэзідэнт, спадар Астроўскі
Вечна ў «творчым стане» —
З рук крывавых,
фашыстоўскіх
Костачку дастане.

Вялікі цыкл вершаў, прыпе-вак, прыказак і прымавак суро-ва кляймоў нацыяналістаў, а іншы раз прадачліва гаво-рыць аб немінучай смерці за здраду Радзімы. «Астроўскі — сабака гітлераўскі», «Здраднік за агрызкі прадаць родных і блізкіх», «Гадзюка адзін раз мяняе скуру, а здраднік кожны дзень», «Бурмаістр ды кат — адзін другому брат», «Кубэ — кат, а Астроўскі — вар'ят, адзін у Беларусі заснуў, а другі за мяжу гайсануў», «Кубэ не ўста-»

не, а пад Астроўскім зямля ка-лом стане».

Іранічнае ўспрыманне народ-нымі масамі хлуслівай дзейнасці здраднікаў народа, адшча-пенцаў і нацыяналістаў, што па-вылазілі з нямаведама якіх нор і падваротняў, дыктавалася па-чуццём гонару за Радзіму. Та-кія творы з'яўляліся з першых дзён вайны.

У жартаўлівых сатырычных вершах, частушках і песнях чу-ецца знішчальны смех і гнеў

Старанна ўтойвае
свае сакрэты Пор-
тан-Даун. Гэты ваен-
ны хіміка-бактэрыяла-
гічны цэнтр Англіі,
аднак, не змог скрыць гі-
белі свайго навуковага супра-
цоўніка мікрабіёлага Джэф-
ры Бэкана, які памёр ад
чумы... Так можа здарыцца з
кожным, хто парушае вядомае
агульначалавечыя правіла: «Не
барыся за меч, ад якога мо-
жаш сам загінуць».

Гэты выпадак прыўзняў за-
слону сакрэтнасці. Людзі ў
Англіі і другіх краінах больш
ясрава сталі ўяўляць сабе,
што робіцца ў Портан-Дауне.
Не цяжка і нам уявіць такі,
напрыклад, зусім рэальны эпі-
зод, які мог паследаваць пасля
паніхіды над Джэфры Бэка-
нам.

— Ну, чаго насы павесілі? —
бадзёра звярнуўся да кіраўні-
коў лабараторыі немалады
ўжо джэнтльмен у цывільным.
Па бесцырымоннасці і ваен-
най выпраўцы ў ім няцяжка
было адгадаць прадстаўніка
Пентагона.

— Я прыхаў да вас, панове,
не для таго, каб глядзець, як
вы тут скуголіце, — працягаў
ён з салдафонскай прасталі-
нейнасцю. — У мяне больш
важная місія. Але аб гэтым
крыху пасля... Як піша ваш
публіцыст Мегерыдж у «Дэйлі
геральд», Еўропа даўно ўжо
не бачыла чумы. Аж шэсць
вякоў мінула з таго часу, як
«чорная смерць» віхрам пра-
носілася над гарадамі і сёла-
мі... Столькі часу яе не было
па віне медыцыны. Прызнаюся,
нам у Пентагоне шкада было
цудоўных бацьлак — такога
эфектыўнага сродку спусташэн-
ня. І вось яны зноў адроджа-
ны. Прытым вам удалося вы-
весці ўстойлівы! Ніжкія ля-
карствы не ўратавалі Джэфры
Бэкана. Які поспех! І вы замест
таго, каб радавацца...

Ну-ну, не трэба на мяне так
касаверыцца... Пospех ёсць

народа-змагара. У аснове тво-
раў — здаровы аптымізм са-
вецкага чалавека, яго мараль-
ная перавага над ворагам.

Багатая і праўдзівая вусна-
паэтычная творчасць беларус-
кага народа. Яго антыфашысц-
кія, антыгітлераўскія творы —
пераканаўчыя прыклады таго,
што беларускім людзям ніколі
не быць пераможанымі. Адкры-
та і прама, востра і з'едліва вы-
смейвае беларускі народ роз-
ныя праявы фашысцкай ідэалогіі,
якой бы замаскіраванай і
хітрай яна ні была, адкуль бы
яна ні выпаўзала.

Беларускі антыфашысцкі
фальклор каштоўны тым, што ў
ім надвычай выразна гучаць
матывы барацьбы за мір. Творы
папярэджваюць і заклікаюць
змагацца за крывавымі намерамі
фашысцкіх рэваншыстаў, што
часам яшчэ трызняць на заха-
дзе і атавістычна ляскаюць
зброяй і бубнамі вайны.

М. МАЛОЧКА.

Зачумленыя

Памфлет

поспех. І я ад імя маіх калега,
ад імя працаўнікоў амерыкан-
скіх ваенных бактэрыялагічных
цэнтраў віншую вас з выдат-
ным дасягненнем!

Цяпер паўстае пытанне: Дзе
сродкі дастаці? Мець такіх
выдатных бацьці і не ведаць, як
іх распаўсюдзіць, — гэта ўсё
роўна, што мець боегалюкі
тэрмаядзерных бомб і не
мець надзейных ракет... Э-э...
Чаго вы ўхмыляецеся? Кхе-
кхе... Гм... Ну, дык вось, гу-
тарка ідзе аб носбітах бацьці.
Імі могуць быць насякомыя:
мухі і камары, клопы і блохі,
жукі, тараканы ды ўсялякія
там іншыя скарыпены. Іх якасць-
ці, аднак, трэба паляпшаць.

А каб у гэтай справе дабіць-
ца поспеху, прыглядайцеся да
навуковай дзейнасці лепшых
селекцыянераў свету. Верта
пазнаёміцца з працамі такіх
савецкіх вучоных, як Мічурын
і Лысенка. Іх дасягненні ў
стварэнні новых устойлівых і
больш прадуктыўных гатункаў
раслін і парод жывёлы не ад-
маўляюць нават іх праціўнікі
вейсманісты-марганісты. Пакуль
рускія будуць выводзіць тлус-
тамалочных кароў і рухаць
свае сады і пшаніцу далей на
поўнач, мы з вамі вырасім
першакласных насіцеляў ба-
цьці і мікрабаў.

Для пачатку паспрабуйце
скрыжваць муху з клопам.
І... не глядзіце на мяне так
скептычна! Нам патрэбна но-
вае насякомае, якое спалуча-
ла б жывучасць клопа і манеў-
ранасць мухі. Мільёны такіх
дробных істот — нашы салда-
ты будучага, наша надзея.

Заўважце сабе, панове,
утрымліваць такіх салдат не-

параўнальна дзеша-
вей, чым звычайных.
Салдаты - насякомыя
не патрабуюць па-
стаянных фінанса-
вых выдаткаў у выглядзе
акладаў і пенсій, абыходзяцца
без абмундзіравання, без уся-
лякай экіпіроўкі. Сабekoшт
зброі для іх, гэта значыць, тых
жа бацьці і мікрабаў, абыхо-
дзіцца намнога дзешавей тан-
каў, гармат, самалётаў, ужо не
кажучы аб ракетках і тэрма-
ядзерных бомбах. У баі дзей-
ніваюць бяспрашна, пера-
шкод не прыносяць.

І што яшчэ важна! Знішчаю-
чы людзей, яны не чапаюць
каштоўнасцей, не расцягваюць
трафэяў. Нарэшце, панове,
азначаныя салдаці не разва-
жаюць, калі іх пасылаюць у
бой. А гэта для нас, бадай што,
самае галоўнае. Яшчэ нябож-
чык Адольф марыў аб такіх
салдатах...

Для эксперыменту вам спат-
рэбна многія тысячы джала-
чых стварэнняў. Дзе браць іх?
Такая ж праблема ўзнікла і ў
нас, за акіянам. Мы мяркуюем
зварнуцца ў кангрэс з праек-
там закона аб новым падуш-
ным падатку: ад кожнага жы-
хара Штатаў — па аднаму на-
сякомаму ў тыдзень. Апрача
таго, ствараюцца і расшыраю-
цца адпаведныя пітомнікі. Такія
меры неабходна правярнуць і
на вашых брытанскіх астравах,
а таксама ва ўсіх іншых краі-
нах атлантычнай супольнасці.

Я скончыў, панове. Пытанні
будуць?

— Адно толькі пытанне, —
азваўся нехта з біёлагаў Пор-
тан-Дауна. — Ці ўпэўнены вы,
што мы ўсе разам з вамі
не станем ахвярамі так зва-
ных «новых салдат»? Яны ж
граніч і перашкод не прызна-
юць і нападаюць на ўсіх — і
на чужых, і на сваіх!

Пытанне засталася без адка-
зу.

Мікола РАЖКОЎ.

Такім народ не даруе

Склад трыбунала Беларускай
Ваеннай акругі заняў свае мес-
цы. Канваіры ўвялі ў залу су-
довага пасаджэння падсуднага.
У зале пачуліся гнеўныя гала-
сы:

— Той самы Кальцоў...

Хто ж такі Кальцоў? Чаму з
нянавісцю і агідай глядзяць на
яго прысутныя ў зале? Гэта —
Анісім Данілавіч Грышаткін. Ён
жа Іван Дамітрыевіч Галь-
цоў і адначасова Іван Кальцоў...

У 1941 годзе Грышаткіна
прывялі ў армію. Ён павінен

быў абараняць Айчыну ад гі-
тлераўскіх полчышч. Але Гры-
шаткін здрадзіў Радзіме, стаў
карнікам.

Ён не задумваючыся, прый-
шоў да фашысцкіх акупантаў,
паступіў на службу ў Гарадоц-
кую паліцыю.

Старшынюючы. Якое про-
звішча вы наслі тады, калі вас
прывялі ў армію?

Грышаткін. Сваё — Грышат-
кін.

Старшынюючы. А калі па-
ступілі ў паліцыю?

Грышаткін. Змяніў — стаў
Гальцовым.

Старшынюючы. Чаму?

Грышаткін. Свайго сапраўдна-
га прозвішча не хацеў пляміць.

Анісім Грышаткін не толькі
запляміў прозвішча, ён згубіў
аблічча чалавека. З першых жа
дзён работы ў паліцыі праявіў
сябе лютым катом, верным хал-
уём фашысцкіх захопнікаў.
Яго рукі запэцканы крывёю
многіх і многіх ні ў чым не ві-
наватых савецкіх людзей. Ве-
даючы мясцовых жыхароў, якія
былі звязаны з партызанамі,
месцы явак, дыслакацыі парты-
зан, здраднік рабіў адну под-
ласць за другой. Гэта ён разам
з паліцамі Яцкевічам, Яшу-
ном, Дварэцкім, Якуновічам і
іншымі расстрэльваў мірных
жыхароў, падпальваў вёскі, ра-
баваў маёмасць у насельніцтва

Маладзечанскага і Валожынска-
га раёнаў. Летам 1943 года гі-
тлераўскі прыслужнік разам з
жандарам на аўтамашыне вывез
у сасоннік, што каля вёскі Се-
мернікі, невядомаму жанчыну і
расстреляў яе. У красавіку
1944 года кат асабіста расстра-
ляў жыхарку вёскі Парадоў-
шчына Вольгу Вараўку. У гэ-
тым жа месцы ён разам з Яшу-
ном і Яцкевічам затрымаў да-
стаўленую ў Гарадок да ўрача
Яўгенію Сысун з вёскі Гасцілы,
а таксама яе маці і бацьку.
Праз некалькі гадзін 17-гадовая
дзяўчына была расстрэляна. А
праз два дні фашысцкія пры-
хвасні знішчылі маці Яўгеніі —
Праскоўю Сысун. Толькі ўцёкі
выратавалі бацьку Яўгеніі —
Мацвея Сысуна.

Гэта рукамі Грышаткіна, Яц-
кевіча і іх хаўруснікамі знішча-
ны Ніна Цярэшка, Марфа Ра-
дзюк, Анна Ляшчынская, Ма-
рыя Цівуновіч, Андрэй Фалей і
многія, многія іншыя.

Неаднаразова паліцаі Гры-
шаткін, Яцкевіч і іншыя ўдзель-
нічалі ў карных экспедыцыях.
Яны па-зверску распраўляліся з
насельніцтвам, нібы варвары,
рабавалі вёскі. У чэрвені 1943
года карнікі акружылі вёску
Доры Валожынскага раёна. Жы-
хары былі сагнаны ў царкву і ў
адзін з дамоў. Затым гітлераў-
цы і паліцаі ўчынілі расправу.
Частку старых, дзяцей і жан-

чын расстралілі, іншых спалі-
лі жывымі. Такая ж жахлівая
расправа была ўчынена ў вёс-
ках Парадоўшчына, Пятроўшчы-
на і іншых.

На працягу пяці дзён у Мала-
дзечна ішоў судовы працэс над
здраднікам. Дзесяткі выступав-
шых сведак цалкам даказалі
злачыннасць Грышаткіна. Бур-
нымі апладысмантамі сустралі
прысутныя раённыя трыбунала
Беларускай Ваеннай акругі пры-
гаварыць здрадніка Радзімы —
вылюдка Грышаткіна — Галь-
цова — Кальцова да вышэйшай
меры пакарання — расстрэлу.

У ходзе судовага працэсу бы-
ла раскрыта віна і тых, хто
яшчэ не прадстаў перад савец-
кім судом за зробленыя зла-
чынствы на нашай зямлі. Бела-
рускі народ добра памятае ката
Даната Яцкевіча. Зараз ён ван-
друе па Аўстраліі, прыкідваюцца
джэнтльменам. Але ні слова не
гаворыць ён пра сваё мінулае.
А за яго трэба адказаць.

Няхай ведаюць нашы суай-
чыннікі, што Данат Яцкевіч быў
адным з галоўных паліцаюў
Гарадоцкай паліцыі. Гэта яго
павышалі фашысты ў чыне. Гэ-
та яму выдавалі маркі за рас-
стрэляных нашых людзей. І яго
месца на лаве падсудных — та-
кім народ не даруе.

Г. ЛЯХ.

На маляўнічым берэзе во-
зера, у сасновым лесе, раз-
мясціўся Дом адпачынку «Ля-
чныя азёры» Ушацкага раёна.
Сёлет тут правялі свае
вадпускі каля тысячы рабочых,
калагаснікаў і служачых. На
здзімку: адпачываючы на пра-
гуцы. Злева направа — работ-
ніца Брэсцкай бальніцы Люд-
міла Леановіч, студэнтка По-
лацкага кааператыва тэхні-
кума Алена Бельская і памоч-
нік майстра Віцебскага дыва-
новага камбіната Уладзімір
Старавойтаў.

МАЦАВАЦЬ СЯБРОЎСКІЯ СУВЯЗІ

Закончыўся Сусветны кангрэс за ўсеагульнае разбраенне і мір. Яго пасланцы былі заняты рашэннем самай пільнай праблемы сучаснасці — умацаваннем міру на зямлі. Заклік кангрэсу, як набат міру прагучаў над сусветам, заклікаючы людзей аб'яднаць свае намаганні ў барацьбе за трывалы мір на зямлі.

А хутка пасля гэтай падзеі прадстаўнікі маладога пакалення сабраліся ў сталіцы Фінляндыі Хельсінкі на VIII Сусветны фестываль моладзі і студэнтаў, каб прадэманстраваць сваё непакіснае імкненне да барацьбы за мір і дружбу. Па ўсёй зямлі праносіцца рашучы голас мільёнаў — забараніць атамную зброю, патрабаваць усеагульнага разбраення. Дасягненню гэтай мэты садзейнічае ўмацаванне дружбы і ўзаемаразумення паміж народамі. Растучыя і мацнеючыя культурныя сувязі паміж дзяржавамі, адной з форм якіх з'яўляецца міжнародны турызм, таксама дапамагаюць аб'яднаць народы ў барацьбе за мір. Наведванне замежнымі турыстамі Савецкага Саюза, іх знаёмства з жыццём і побытам савецкіх людзей спрыяе ўстаўленню ўзаемаразумення паміж народамі, шырокаму распаўсюджванню за рубяжом праўды аб савецкай рэчаіснасці.

Многія з замежных гасцей, якія наведвалі Мінск і азнаёміліся з працоўнымі поспехамі нашай сталіцы, захапляюцца ха-

звыш васьмі тысяч замежных турыстаў за чатыры месяцы наведалі Беларусь.

раством горада, яго працавітымі, гасціннымі людзьмі. У шматлікіх водгуках турысты выказваюць сваё захапленне Мінскам і поспехамі савецкіх людзей у мірнай працы. Вось, напрыклад, што піша кіраўнік групы паштовых работнікаў Францыі Крэста Эжэн:

«Цяжка знайсці словы, каб выказаць пачуцці ўсёй групы, якія ўзніклі ў выніку наведвання Савецкай краіны і велічнага Мінска. Для больш пажылых з нашай групы гэта падарожжа — ажыццяўленне мары іх жыцця. Для маладых — гэта падтрымка, якая надае ім сілы, каб папулярызаваць у нашай краіне савецкую рэчаіснасць».

Захапляючыя нашымі поспехамі, замежныя госці асабліва адзначаюць размах будаўніцтва.

«Мяне здзівіла ўбачанае! Як многа новага і як усё трывала і прыгожа», — піша Раджынальд дэ Брэй, прафесар рускай і славянскай філалогіі Мельбурнскага ўніверсітэта.

Некалькі дзён у гасцях у мінчан знаходзіліся члены Бэрлінскага аддзялення таварыства англа-савецкай дружбы. Яны мелі магчымасць пазнаёміцца з мірнай працай жыхароў сталіцы Савецкай Беларусі. Па-кідаючы горад Мінск, сакратар

гэтага аддзялення В. Трэвер Тэйлар заявіў:

«...Усе людзі, з якімі мы сустрэліся, і ўсе мясціны, якія мы наведвалі, далі нам багатае і шырокае ўяўленне аб жыцці вашага народа. Мы не забудзем яго барацьбы ў мінулым і мірнай працы ў сучасным. Аб'ячаем вам, — працягвае Тэйлар, — пасля вяртання ў Англію прымаць больш актыўны ўдзел у барацьбе за мір, праўдзіва расказваючы аб вашай краіне і людзях, з якімі сустрэліся».

Сведчаннем вялікай цікавасці, якая праяўляецца на Захадзе да Савецкай Беларусі, з'яўляецца ўзросшы прыток замежных турыстаў у БССР. Толькі за чатыры летнія месяцы Мінск наведала звыш васьмі тысяч замежных гасцей з 25 краін свету. І хоць нашы замежныя госці былі рознага сацыяльнага становішча і поглядаў, усе яны пакідалі Мінск з цвёрдай верай у мірныя намеры савецкіх людзей.

За апошнія гады шырокае распаўсюджванне атрымаў аўтатурызм. Турысты маюць неабмежаваны магчымасці пазнаёміцца не толькі з маляўнічай і прыгожай прыродай нашай Радзімы, але ўбачыць культурныя і гістарычныя помнікі, пабыць у розных гарадах, убачыць поспехі працоўных нашай Радзімы. Развіццю аўтатурызму ў нашай краіне спрыяе будаўніцтва новых аўтастрадаў, шырокай сеткі аўтазаправачных станцый, станцый тэхнічнага абслугоўвання, дарожных рэстаранаў і сталовых, кемпінгавых пляцовак.

Часта можна назіраць, як разам з савецкімі аўтатурыстамі, выстраіліся ў калону машыны розных замежных фірмаў. Папулярным аўтамабільным маршрутам з'яўляецца маршрут з Фінляндыі праз Ленінград, Маскву з выездам ў Польшчу праз Смаленск і Мінск, Англію, амерыканскія, французскія фірмы арганізуюць па гэтаму маршруту рэгулярны рух аўтобусаў з турыстамі.

Заслужаным аўтарытэтам карыстаецца ў савецкіх і зарубажных турыстаў беларускі кемпінг. Размешчаны ў семнаццаці кіламетрах ад Мінска, кемпінг з'яўляецца добрым месцам для адпачынку пасля доўгага дзённага падарожжа. Сярод велічых дубоў, стромкіх соснаў сіметрычным узорам праялі асфальтаваныя дарожкі. Ад іх у розныя бакі вядуць з'езды к пляцоўкам для аўтамабільнага акаймавання высокімі кустамі, тут жа стаяць зручныя палаткі. Вечарам лагер запаўняецца гасцямі. Тут адначасова можна размясціць звыш 200 чалавек.

Побач з кемпінгам знаходзіцца аўтазаправачная станцыя, эстакада для мойкі аўтамабільнага агляду аўтамабіляў.

Да паслуг адпачываючых вальбоўная пляцоўка і настольны тэніс. На тэрыторыі кемпінга ўтульныя шклянныя альтанкі, дзе можна пачытаць свежыя газеты і часопісы, пагуляць у шахматы, шашкі. Тут усё для турыстаў: паштовае аддзяленне, міжнародны тэлефон, кухня з гаварай плітой і халадзільнікам. Ёсць рэстаран, магазін, пункт пракату, дзе можна атрымаць усё, што спатрэбіцца турысту ў дарозе.

У лагеры заўсёды ажыўлена. Шматлікія замежныя госці і савецкія аўтатурысты абменьваюцца думкамі, уражаннямі. Завязваюцца знаёмствы. Заўсёды ажыўлена ля сувенірнага кіёска. А калі раздаюцца чароўныя гукі вальсы, знаходзяцца аматары патанцаваць.

З наступленнем начнога змроку кемпінг засынае. А раніцай наступнага дня турысты накіроўваюцца далей, па дарогах нашай вялікай цудоўнай Радзімы.

В. АНТОНАУ.

Беларускія дзеці на экскурсіі ў Кіеве. Ля будынка гістарычнага музея.

ЦУДОЎНА АДПАЧЫЛІ ДЗЕЦІ РАБОЧЫХ

«Ні ў адной краіне сонца так ясна не свеціць дзецям, як у краіне Саветаў. Тут дзяржава робіць усё для таго, каб дзеці жылі шчасліва і радасна», — гэтыя словы былі сказаны адным амерыканскім турыстам, які наведаў нашу краіну. Скажаў ён іх тады, калі пабываў у школах, дзіцячых садах і ў піянерскім лагерах пад Мінскам, дзе адпачывалі дзеці рабочых Мінскага камвольнага камбіната.

...Гэты піянерскі лагер называецца «Чайка». Размешчаны ён у маляўнічай мясціне на невялікім узвышшы ля сасновага бору і пакручастай рачулкі. Ва ўтульных маленькіх доміках жыўць 285 піянераў і ацябрат. Для іх тут усё: выдатнае харчаванне, цікавыя забавы, гульні, спартыўныя пляцоўкі, клопаты і ласка выхавальцаў. Цяпер адпачынак у піянерскім лагерах закончыўся. Вось што расказала начальнік лагера Аляксандра Іванаўна Ільіна:

— Мы рабілі ўсё, каб лагерныя дні дзеці запамнілі надоўга, і каб прынеслі яны дзецям як мага больш карысці. Паходы па роднаму краю, вывучэнне нашых багатых лясоў, збор калекцый, гербарыяў — усё гэта ўзбагачала веды нашых дапытлівых, цікаўных дзяцей. А вечары ля кастроў, дзе піянеры ўспаміналі слаўныя імёны і справы герояў, праслаўленых сыноў і дачок нашай Радзімы, экскурсіі на прадпрыемствы, у калгасы, сустрэчы з перадавікамі вытворчасці, лясныя карнавалы, вечары песень і казак... Хіба можна ўсё гэта забывць?

Але, бадай, самай цікавай падзеяй у жыцці дзяцей была паездка ў сталіцу суседняй Украіны — горад Кіев. Там дзеці пражылі некалькі дзён. Яны наведвалі гістарычныя мясціны, пазнаёміліся з помнікамі архітэктуры, з мінулым Кіева, дасягненнямі братняй рэспублікі ў сучасны момант. Беларускія школьнікі пазнаёміліся з жыццём украінскіх дзяцей, разам з імі былі ў тэатры юнага глядача, кіно, на прагулках па Дняпру, гулялі ў маляўнічых парках горада.

Адпачынак дзяцей рабочых камвольнага камбіната закончыўся. Але яго дзеці будуць памятаць яшчэ доўга-доўга.

Л. ГАРАДНЕВА.

Новыя авіятрасы

ВІЦЕБСК. У апошнія гады ў нашай краіне ўсё большай папулярнасцю ў насельніцтва стаў карыстацца павятравы транспарт. Грамадзянскі павятравы флот папоўніўся сучаснымі відамі камфортабельных павятравых караблёў, умовы для пералёту ў якіх не ўступаюць умовам, што ствараюцца ў іншых відах пасажырскага транспарту, а выгады ў часе не патрабуюць ніякай рэкламы. Ідучы насустрач узросшым запатрабаванням савецкіх грамадзян, Савецкі ўрад сістэматычна набліжае цэны на авіябілеты да кошту праезду па чыгунцы.

Вырасла павятравая сетка і ў Беларускай рэспубліцы. Са сталіцы рэспублікі Мінска пракладзены авіялініі ва ўсе абласныя цэнтры рэспублікі і ў цэлы рад аддаленых раённых гарадоў.

Ствараюцца спрыяльныя ўмовы для пасажыраў і на аэравазлах павятравых партоў шляхам будаўніцтва зручных будынкаў гэтых вакзалаў.

Нядаўна ў Віцебску закончана будаўніцтва новага аэравазала, які ў бліжэйшы час увайдзе ў эксплуатацыю. Тут ёсць касавая зала, светлая і прасторная зала чакаання і адпачынку для пасажыраў, буфет.

В. ГУСАКОВ.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на каротнай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях — на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па серадах — ад 21 гадзіны 30 мінут па Грынвічу, або ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 31 метр (ці 9520 кілагерцаў) і на хвалі 41 метр (ці 7380 кілагерцаў);

па нядзелях — ад 7 гадзін раніцы па Грынвічу, або ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалях 30,83 метра і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

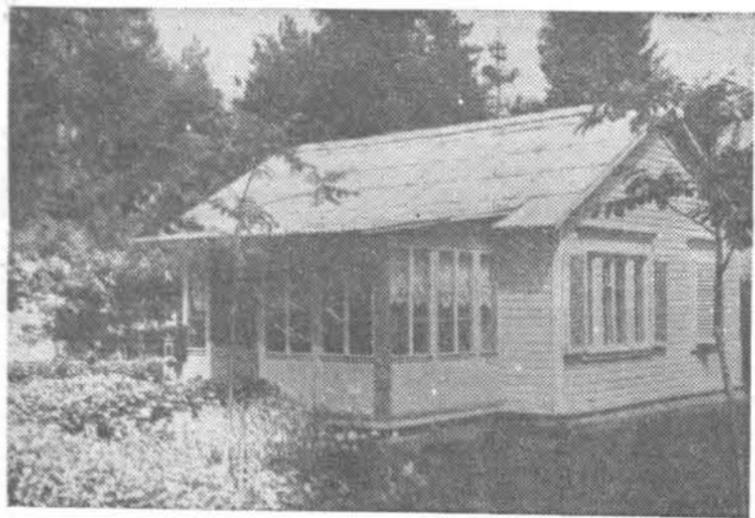
НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

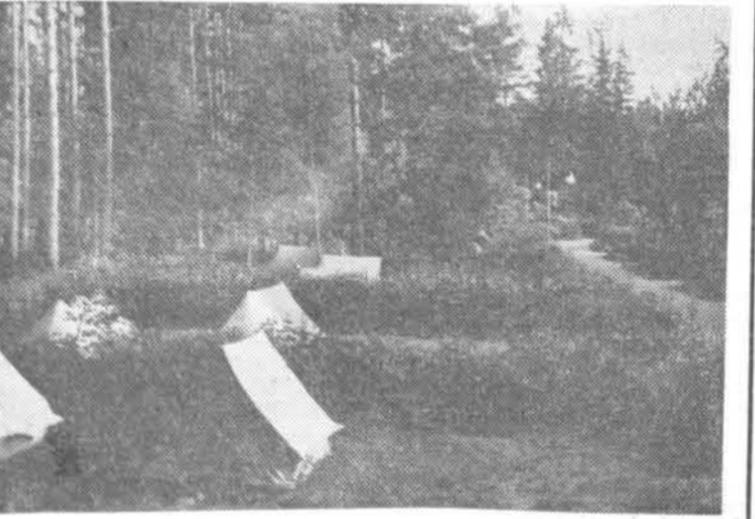
РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

Домікі для турыстаў.

Сям'я французскіх турыстаў на адпачынку.

Прыемна адпачываць у такіх палатках.